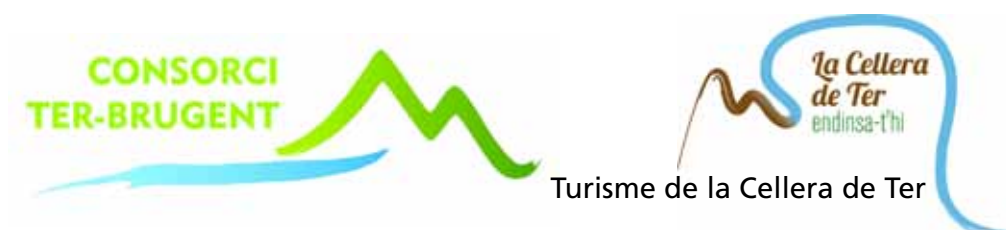

Personatges Singulars

a la demarcació,
consorci i arxiprestat
Ter-Brugent.
Any 2014.

Publicació amb el suport de:

Arxiprestat Ter-Brugent

Bisbat de Girona

6

Francesc Ciurana

22

**Manel Ripoll
i Jorquera**

**Carmen
Palma
González**

18

Climent Espona

10

14

Joan Novich

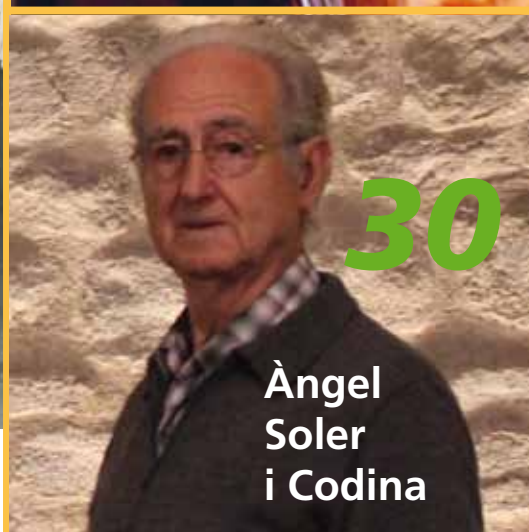

26

Lluís Sarsanedes

30

**Àngel
Soler
i Codina**

Joan Vilalta

34

Pere Masó
La Cellera de Ter
pmaso2@xtec.cat

Edició gener 2014

Direcció projecte:
Pere Masó i Panella,
professor de
psicoestètica per
dirigents i dirigits
del futur.

Fotografia:
Especial agraïment a
Lluís Lloret, Sebi Vila
i aportacions dels
entrevistats.

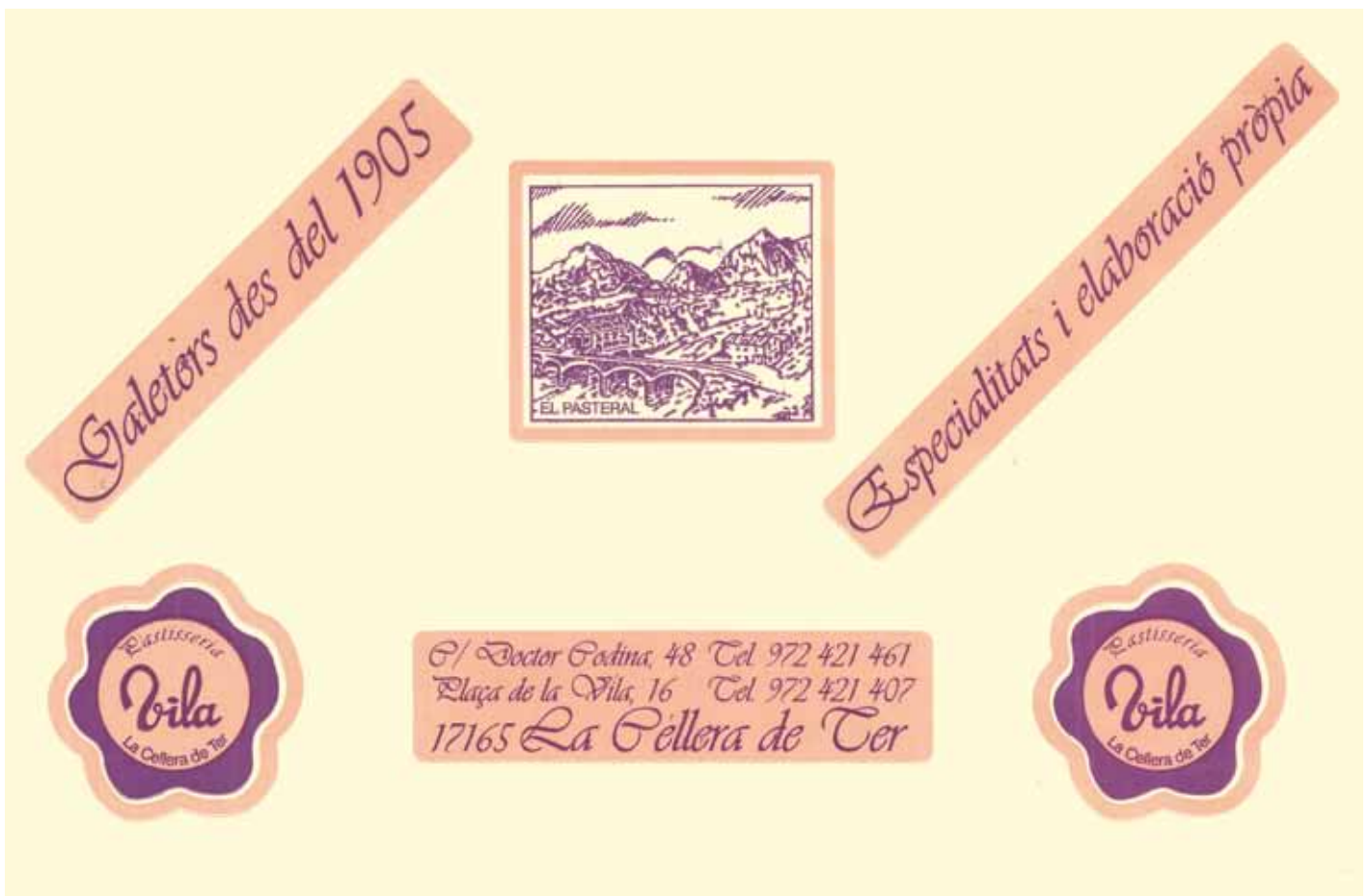
Correcció lingüística:
Mindworks

Disseny gràfic:
Mindworks

OBSERVACIONS:

**Desitgem que el benvolgut lector
gaudeixi del present opuscle.**

**Els personatges singulars ho han fet
possible. Tots els membres de l'equip
realitzador hi hem treballat motivats
i amb visió del futur de la millor
comunicació pels que la desitgin.**

Presentació

Presentació

A la nostra contrada sovint fem rel·luir uns valors que, afortunadament, encara predominen: democràcia, justícia, diàleg, bonhomia i ajut als altres. També fem ressaltar el potencial formatiu per estudis de futur que ofereix el nostre espai natural amb la seva excepcional bellesa.

Solem donar per normals i ja sabudes les meritories activitats que desenvolupen molts conciutadans pels seus pobles. No podem caure en l'error de no tenir-les prou presents ja que a la vida és bo crear i analitzar models.

La finalitat d'aquest opuscle és la de fer més present la tasca que aquests personatges singulars han fet i fan per una societat més culta. Ens demostren que a la vida, i encara que sigui sense estudis, es poden donar molt bons fruits. També està fet amb la intenció de facilitar memòria històrica. Se'n podran trobar còpies a arxius, biblioteques i domicilis.

S'hi ha volgut posar un valor afegit: a més a més de les respostes a l'entrevista que s'ha fet a cada un d'ells, de les fotografies i reproduccions de l'obra de cada entrevistat, quedarà la forma d'expressió oral de cadascú. Generacions actuals i de futur tindran un document més de la parla del dia a dia de 8 catalans del Ter-Brugent en l'any que estem. Per això no s'han fet correccions morfològiques, lèxiques ni sintàctiques.

Agraïm la bona intenció, vocació i creativitat que tots ells hi han posat per les seves realitzacions. Fem que sigui considerat conjuntament amb tot allò positiu que fa avançar els nostres pobles i a Catalunya cap a un nou estat.

Pere Masó

Francesc Ciurana

(37 anys)

Vull fer paisatge i fer país, que la gent sàpiga què menja i on està. El benestar animal, menjar saludable i la qualitat.

M'han muntat un programa de venda *on-line* però m'agrada conèixer a les persones que em compraran, després veng *on-line*. Haig de conèixer el client, quin tipus de carn vol. Si no la tinc li oferto una alternativa que li pot anar bé. Vaig a buscar la personalització.

Que els clients vinguin aquí a la granja, que vegin com neix un xai, com menja. En comptes de regalar un 10% els regalo un dia de visita. Ara només es valora un producte quan està en el mercat. Diuen: a tal lloc està a sis euros i a tal altre lloc a cinc. Si toca cuixa, cuixa i si coll, coll. D'on vénen aquests xais? Són del país? De quin país? A lo millor vénen de l'Argentina.

Hi ha un problema: ens han tancat els escorxadors. Que cuidin que hi hagi escorxadors i puguem fer coses pel país.

Es parla de l'entorn, de l'ecologia. Abans a les cases hi havia dues vaques, quatre gallines que podien anar a vendre. Ara això està tot a l'aigua amb tantes normatives. S'ha de tornar a potenciar el sector primari. La gent gran ha d'aportar l'experiència i els joves han d'aprendre.

La mainada ha anat molt a ciutat i quan van a pagès diuen que les cases fan pudor. Hem de posar sentit comú, no ho solucionarem a l'administració. No ens podem refiar de les subvencions, des d'Europa ja les estan traient.

Ara faig un curset d'agricultura ecològica. De fet és de bones pràctiques. La vedella que tinc és de bones pràctiques. Tinc vedelles de bona raça. Compte amb lo d'ecologia. Els pinsos són molt cars. Diuen que són ecologistes i ningú els ha explicat què realment representa l'ecologia. Valdria més dir: un pollastre amb bones pràctiques.

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

Xai, vedella, venda directa. La carnisseria tenia mancances de trobar mercaderies i regularitat en el servei. Per això vaig tenir que muntar el ramats i les granges. Ha estat el carnisser el que crea la granja. De fet qui mana és el client.

Quants anys hi ha dedicat?

Vaig començar a 10 anys. Ara en tinc 37.

Com va començar a aficionar-s'hi?

He nascut i és el que he vist. És la nostra vida. He provat de deixar-ho i al final he tornat. Quan va començar la crisi ens hi vàrem posar de fort. De crisi sempre n'hi ha hagut. Si sempre plorem per la crisi no farem res. Cal fer país.

Ovelles creuement raça Lacon vermell i Ripollès.

A quatre-cents quilòmetres tinc França. Hi vaig anar per canviar la raça de les llemosines. A França l'estat ajuda a conservar l'entorn. Veus quins prats. Aquestes cases velles les han comprat els anglesos i les cuiden i cuiden els boscos. Aquest pagès té veterinari en el poble. En el poble tenen dos tractoristes que treballen lo de tots. No és necessari tenir un tractor a cada casa. És molt diferent. Es donen vida uns als altres.

Aquí tenim capitalisme salvatge. També cal fer un preu just. Crec que també tornarà

l'intercanvi. No m'agrada trepitjar a ningú. En aquest món hi ha cabuda per tothom. He tingut la sort d'escoltar la gent gran. En alguna cosa s'ha de creure. Si no creus en tu mateix... que tinguis un projecte i que si surten pals cal treure pals.

Hi va haver alguna persona que el va ajudar i motivar en els seus inicis?

La família. També m'ha motivat la gent amb qui he treballat (negociants, compra-venda, companys de treball).

Totes les ovelles crutelades i seguint la normativa sanitària pertinent.

Ovelles pasturant amb extensiu aprofitant pastures de la zona.

Com planifica la feina i la tècnica pel desenvolupament de cada tasca?

La nostra feina és molt al dia. Amb xerrades amb els col·laboradors. Amb la dona principalment fem plans de futur. En el moment que estem ara no es pot estar al dia a dia. Feina d'un equip humà fent estratègia d'empresa. Tenim molts contactes. És vital per una empresa. Escolto molt. Conec a un que em deia: tirar-me al pantà o marxar a l'estranger. Parlant amb ell va treure un producte al mercat, es va refer i és un referent.

Com ha anat millorant professionalment? Com ha tingut notables avenços?

Els anys el que fan és fer veure les coses amb més visió. Això vol dir no tenir tantes

operacions amb pèrdues de calers o enganyades. Quan fas un tracte, complir. El donar la cara i complir. Ser serio.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

En l'entorn on estic sí. Prou coneguda no.

Què necessitaria perquè ho fos més?

Temps per explicar-ho i temps perquè arribi a la gent. La meva obra s'ha de conèixer al llarg dels anys. Sabrem si amb els anys sento precedent.

És ben valorada? Agrada?

Sí.

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines conclusions n'ha tret de tot el procés?

De moment no ho hem treballat.

Quins fets li han donat més satisfacció?

La satisfacció del client. Cada client content és una satisfacció per a mi.

És o ha estat model o ensenyant d'algú?

He començat amb mainada. Gens fàcil. Aprendre el nostre ofici de carnisser i pagès necessita molts anys. Aquests oficis considerats secundaris el jovent els desprecia. Tothom vol ser executiu o funcionari. Volen entrar amb un sou d'encarregats quan han d'estar molts anys de la vida aprenent.

On li agradaria tenir la seva obra? Com?

Ja estic bé aquí. Quan crees una obra, l'obra ha de venir. No has d'anar a una altra contrada. Orgullós de fer-ho aquí, encara que és anar a contracorrent. Fer-ho aquí té més mèrit que en altres llocs que tenen millors accessos, millors pastures...

Quins projectes té de cara al futur?

Consolidació. Més que projectes fer les coses més ben fetes, més estructurades, millorar la distribució del que faig.

Voldria transmetre algun missatge als nostres conciutadans?

Hem d'esforçar-nos per millorar. Hem de valorar el que tenim. Som de queixar-nos. Queixar-nos menys i lluitar més. Vull demostrar que d'una cosa tan normal com la pagesia es pot fer una gran obra. No mirem la pagesia com una cosa dolenta.

Fem-ho de forma constructiva. Som el que mengem. Cada vegada que vas a un restaurant cal preguntar d'on ve. El que és de la Selva no menja de la Garrotxa. Les pastures que tenim a la Selva no és el mateix que tenen a la Garrotxa. Catalunya serà gran si potencia lo bo de cada comarca.

www.ciuranabasso.com

Ovelles gaudint de benestar.

Activitat ramadera que permet als visitants participar-hi en moments d'oci o d'aprenentatge.

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

Maquetes i murals-decorats de fusta (castanyer, boix, pi) artística.

Quants anys hi ha dedicat?

Un piló. Des del 97.

Com va començar a aficionar-s'hi?

Vaig començar per fer la bicicleta de fusta i després vaig anar fent cosetes. Vaig fer l'església d'Anglès i després vaig continuar.

Climent Espona Canaleta (65 anys)

Bicicleta de castanyer.
Roda de castanyer doblat.
Encàrrec d'en Niol
(practicant).

Sempre m'ha agradat la fusta. Havia fet de fuster.

Hi va haver alguna persona que el va ajudar i motivar en els seus inicis?

Mai.

Com planifica la feina i la tècnica pel desenvolupament de cada obra?

Vaig a prendre mides i molt per foto. Sempre he escollit bé la fusta per fer el que vull fer.

Com li vénen les idees per decidir fer una determinada obra?

A vegades rumies coses a la nit. Les fas o no les fas.

Decoració d'una taula. Un parxís per jugar-hi a la fresca.

Carret per fer el toc en el menjador.

Església d'Anglès.

Com ha anat millorant professionalment? Com ha tingut notables avenços?

Crec que he tingut notables avenços. A còpia d'anar-ho fent i a còpia de les meves idees, que he anat buscant.

Quines habilitats i actituds cal tenir per fer aquests treballs tan artesanals?

Paciència, ganes de voler-ho fer, manetes, saber manejar eines. Tinc tot un taller d'eines. També tinc màquines. Estic ben documentat perquè tinc tota classe de màquines.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

No, perquè només l'he presentat a Pastoral, Cellera i Anglès. M'ho han demanat per altres llocs.

Què necessitaria perquè ho fos més?

Publicar-ho. El que estem fent ara.

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines conclusions n'ha tret de tot el procés?

Entre els coneguts parlem d'on ho podem cedir.

Està satisfet de les peticions que té per poder-la visitar o per exposar?

Sí.

Quins fets li han donat més satisfacció?

Poder-ho presentar a Anglès.

És o ha estat model o ensenyant d'algú?

No.

Casa del costat on vaig néixer. Raval d'Anglès. Ara no existeix.

On li agradaria tenir la seva obra? Com?

A Anglès.

Ha regalat? Sense entrar en temes personals, per què ho ha fet?

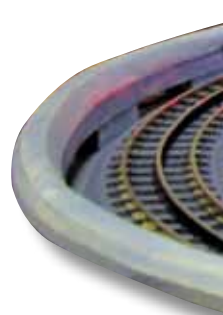
No.

Quins projectes té de cara al futur?

M'agradaria fer Sant Just tot de fusta.

Té clar que la societat valora molt la seva feina?

No.

Quadres per fer ambient, pont de Besalú, joc de cafè, toro (tractoret per aixecar paquets), pont de Londres.

Estació de tren del Pasteral en els anys 60.

Joan Novich

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

Publicacions:

Feines i vells oficis a La Cellerà. (2003)

Eines en miniatura. (2008)

Imatges d'un segle a La Cellerà de Ter. (2001)

Quaderns de recerca. (2011)

Pessebres, exposicions, col·leccions de joguines i altres, les reproduccions de les eines de pagès, molta promoció cultural, participació en la pel·lícula "El campanar i la figuera".

Quants anys hi ha dedicat?

Vint anys. Des que estic jubilat.

Com va començar a aficionar-s'hi?

Quan em vaig jubilar volia adquirir i col·leccionar reproduccions de les eines del

camp a tamany real però es necessitava un gran magatzem. Després vaig decidir fer-les reduïdes. Per què les eines del camp? Perquè és el que em va donar vida de jove.

Per què els pessebres? Per continuar les tradicions d'aquell temps.

Hi va haver alguna persona que el va ajudar i motivar en els seus inicis?

Ho he hagut de fer sol sense cursets ni res.

Com ha anat millorant professionalment? Com ha tingut notables avenços?

Agafar experiència sí però millorar gaire no. És purament afició.

Quines habilitats i actituds cal tenir per fer aquests treballs tan artesanals?

Paciència, dedicació, pensar i comences i no saps com acabarà. Si no surt bé, tornar-ho a començar. Totes aquestes col·leccions són un vici però és un meu vici i domino aquest vici.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

No ho he donat a conèixer perquè no és de gran qualitat. La meua afició no és d'antiquari ni museística sinó solament guardar les tradicions. No pretenc fer cap museu.

Consta degudament descrita en arxius i biblioteques?

Les biblioteques d'aquí tenen les publicacions locals. Sempre que he fet un llibre primer l'he portat a l'Ajuntament, a la biblioteca, a la llar dels jubilats i a les escoles.

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines conclusions n'ha tret de tot el procés?

Sempre que m'ho han demanat estic a disposició. M'agrada molt fer-ho i ensenyar-ho.

On li agradaria tenir la seva obra? Com?

En un marc adequat, del contrari ja està bé a casa.

Quins projectes té de cara al futur?

Mimar i jugar amb tots els objectes de les col·leccions. Fer la maqueta de Puig d'Afrou. En comptes del plafó-fotografia

amb llums que vaig fer, ara fer la maqueta amb les masies.

Acabar la publicació "Paraules i refranys" que vàrem fer, ja fa anys, amb el grup de tertúlia de la llar dels jubilats amb persones d'edat avançada. Alguns de més de 90 anys. Ja sé que surt un llenguatge arcaic, lèxic incorrecte, que no es troba al diccionari però era la forma i la fonètica que recordem.

El recull de publicitat dels comerços que hi ha hagut al llarg dels anys a La Cellerà.

La publicació sobre les persones públiques que han regit el poble de La Cellerà des del 29 de juny de 1788 (any que La Cellerà va adquirir independència municipal).

Carmen Palma González

(56 anys)

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

La descriuria com un tema personal. Després va derivar per fer coses pel poble: poesia, prosa per anar descrivint la vida del poble des dels anys 50. He fet coses com parlar dels costums, les reunions que es feien a les cases (tertúlia-aprenentatge. La que sabia tallar uns patrons n'ensenyava a les altres. Això era una escola de carrer).

Després coses de la terra. Descriure el batre que era com una cerimònia. La cerimònia de matar el porc pel gener o febrer i guardar el millor pel batre.

Coses de l'entorn, dels arbres, de llocs del Ter. Aquell lloc tan bonic del Pasteral, allà a la resclosa, el vaig descriure i ara hi va gent.

La que vaig dedicar a l'ermita de Sant Just. Vaig buscar la història. També la història de *santu negru* (Sant Benet de Palerm).

Dels estris de la casa com el llum de carbu-ro; dels costums que hi havia que el pare, a la vora del foc, hi explicava històries. A l'escon, hi recordaves la història; les taules rodones que la gent s'escalfava a sota.

Després coses més espirituals: "Vull volar", "Enyorança" (poesies).

Pels gegants d'Anglès hi he fet 20 temes. Hi ha coses en català i en castellà.

La feina que feia el pare que netejava el bosc, lo dels boters. Tot ha estat lo viscut aquí. Això no vol dir que quan vaig al poble no em senti gens estranya.

El meu pare, aquí a Catalunya, va creure que si treballava la terra els seus fills no passarien mai gana. A més ajudava els seus veïns a treballar el seu camp.

Quants anys hi ha dedicat?

M'havia agradat sempre però als nou o deu anys ja ajudava a casa a escriure a la família a l'Argentina o fer cartes. Per a l'Ajuntament calia posar: "Excelentísimo Ayuntamiento". Quan he tingut la mainada més gran i va morir la meva mare després vaig començar a despertar.

Hi va haver alguna persona que la va ajudar i motivar en els seus inicis?

La meva amiga, la Carmen Garriga em va animar, m'ho corregia. També en Lluís Llagostera que en una passejada de la festa (2010) em va permetre una intervenció.

Com planifica la feina i la tècnica pel desenvolupament de cada obra?

Jo separaria el que faig en català del que faig en castellà que seria una mica a l'estil de Lorca. Sempre m'havia agradat. En Machado no m'havia acabat d'agradar del tot.

En català jo volia fer lo dels costums, les coses quotidianes. Només tenia feina anar escrivint, si un dia faltava, que quedés tot escrit.

A vegades vénen a l'instant. L'altre dia, que vàrem anar a la tomba d'Antonio Machado, em varen dir: no has portat res?. I ho vaig fer en un moment. S'hi m'ho haguessin dit una setmana abans potser no m'hauria sortit res.

Si veig una cosa que m'interessa faig un dibuix, com una fotografia, i després vaig descrivint o busco la història. A vegades faig un viatge i quan torno em falten pàgines per escriure. M'agrada escriure

coses de l'estranger. Com que tinc molta família escampada m'agrada conèixer altres cultures. De l'estranger tinc uns temes preciosos. Com que les arrels estan escampades vull que quedi reflectit, com una fotografia, d'on estan els familiars.

Com ha anat millorant professionalment? Com ha tingut notables avenços?

He tingut molts avenços. Ara ja vaig més per lliure, que no sigui tan estructurat amb quartets i sextets.

Quines habilitats i actituds cal tenir per fer aquests treballs tan artesanals?

Primer has de tenir molta idea, que t'agradi l'art, les flors, la natura. Si t'agrada la natura ho tens molt i molt fàcil.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

Pel poc temps que fa, és força coneguda.

Què necessitaria perquè ho fos més?

Falta ajut de l'Ajuntament.

És ben valorada? Agrada?

Agrada a segons qui. He fet combinacions amb música i cant d'en Ricard Cors i Manel Badia.

Consta degudament descrita en arxius i biblioteques?

No.

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines conclusions n'ha tret de tot el procés?

No.

Lluna diu que a la nit,
et miralles en el riu
i et fas bells pentinats,
i les acàcies de les vores
s'impregnen de la teva llum.

També a les campanes
t'hi sols reflectir,
i llavors s'emocionen!

i toquen i toquen,
donen voltes sense parar.

Els enamorats t'estan agraïts,
pels pelegrins ets la seva guia
per travessar foscos camins.

Amb els mariners, hi tens un lligam:
a les nits de tempesta

els hi fas una rialla
i els portes a port... a casa

Lluna ets color blau?

Transparent, o color terra?

Sigues sempre a prop,
m'inspires tanta tendresa
que si una nit no et veig
penso potser estar perduda.

L'univers és tan immens!

Deixa passar els núvols
i mirants... ets tan bonica!

Que sense el sol i tu
no hi ha dies, tampoc nits.

Ma Carmen Palma 2013

Quins fets li han donat més satisfacció?

Reconeixement. Són pocs els que agraeixen. A vegades vénen a felicitar-me gent que tenen més carrera que jo. El doctor Pujiula d'Olot (psiquiatre, historiador, poeta...) em va dir: "això vostè no s'ho deixi". Això agrada.

On li agradaria tenir la seva obra? Com?

Una part de l'obra en castellà està en una residència d'ancians en el poble de la meva mare. L'altra aquí, a La Cellera.

Quins projectes té de cara al futur?

Si m'hi pogués dedicar aniria acabant de fer tots els temes que no he acabat i molta història. M'agrada la història. Em falten molts dels costums que es feien.

Li agradaria figurar en els mitjans de comunicació de les noves tecnologies?

Sí. Falta molta comunicació.

Vaig ésser una nena privilegiada. Vaig tindre uns pares pendents de l'educació dels seus fills i des de ben joveneta m'agradava fer aquelles redaccions inventades amb les que gaudia redactant-les.

Els meus estudis de Batxillerat em varen ajudar per les feines que vaig desempeñar i, com una esponja, anava absorbint tot el que voltava prop meu. Va ser després dels 50 anys quan vaig començar a escriure "La Muntanya de Puig d'Afrou", m'encisava, potser per motius familiars, i tot el que representa per al poble: els roders, els carreters, les castanyes, la Font del Bassi, així com les aficions perdudes dels anys 50, com poden ser "Les labors", aquella bonica tradició on les veïnes s'ajuntaven, a les tardes, a l'entrada d'una masia i es feia petar la xerrada, s'ajudaven a preparar els aixovars, a fer mitjons amb quatre agulles. O, per què no, les nits vora del foc i les explicacions dels avis, història de la bona que ha anat passant de genera-

ció en generació; les emissions de la ràdio "La pirenaica", o aquells programes d'immigrants que treballaven a l'estranger i enviaven missatges a la família acompanyats de cançons.

Més tard volia absorbir tot: la feina de les mines, els escacs, les botigues de la plaça, els seus antics horts, aquella alzina prop de Can Roures, La Vimetera prop del riu i aquest riu nostre, el Ter, al que tantes lletres li he fet. També els temes de la nostra parròquia: la Mare de Déu de Sales, les floristes, els músics, dedicatòries personals de gent important del nostre poble.

Semblava que em faltava temps per escriure tot el que jo recordava: la matança del porc a les cases, la Setmana Santa i les seves dolces...Nadal, els torrons...

Més tard vaig anar a conèixer els orígens de la meva mare. Vaig descobrir aquella flaire de casa, la seva família llunyana i novament em vaig empapar de la història de Granada, i així aquell tema "Tres roses va fer el roser" es va anar expandint: era el reflex de l'emigració que deixà la seva terra després dels anys 50 i vingueren a Catalunya, i aquells viatges amb tren, maletes lligades amb cordills, es varen apoderar de la meva imaginació i la vaig reflectir amb els meus temes. Els estris antics, la llum de carburo, el braser.

Lavors vaig emprendre una afició de voler saber l'origen dels cognoms. Un d'ells va ésser González, tant la meva mare com el meu marit, el tenen de primer.

González, fill de Gonzalo, amb la seva declinació que ve del llatí. Per la família materna sabem que després d'Andalusia, és a Catalunya on hi són la majoria de descendents.

Per part del meu marit: Andalusia, País Basc, i una rama molt gran va passar a France. Ciutats com Perpignan, Sarthe, Puigcerdà estarien dins dels límits imaginables. Però la meva descoberta més important és quan trobo molta família a les illes llunyanes del Pacífic: la Polinèsia Francesa,

també a Nova Zelanda i Austràlia, així com a Mèxic.

Amb la troballa de González a la Polinèsia és quan estudio com son les illes i veig que molts artistes es varen enamorar d'aquests llocs paradisiacs, com el pintor Paul Gauguin, que ens va deixar un llegat on podem veure com era la vida del segle XIX, les dones de pell fosca, els tatuatges mil·lenaris, la vainilla, el nàcar, les perles grises. I sense haver estat mai allà començo a escriure, dels colors ataronjats i la flor blanca darrera l'orella. Temes d'altres cultures i tradicions tan diferents a les nostres. I m'engresco i conec persones interessants que m'omplen de saviesa. Cognoms com Massot que sortiren de Badalona, també pertanyen a la família González i, en canvi, viuen a France i Nova Caledònia.

Queda en el tinter el meu inacabat estudi de les persones que arribaren a La Cellerà en els anys quaranta i dels que podríem dir que quasi 500 persones, de la part sud de la península, viuen o han fallit a la nostra vila. El més important és la barreja de cognoms que tenim que, per un futur no gaire llunyà, seria bo de tenir-ho en l'arxiu del poble.

També saber que molts immigrants que arribaren des de Carboneres (Almeria), actualment un grup molt gran és a Argentina. Són cognoms com: Hernández, Zamora, Moreno. Alguns d'ells es casaren amb cosins germans i podríem trobar un número grandíols escampats per la Patagònia, Buenos Aires.. així com un d'ells que va retornar a La Cellerà, on va néixer, i va portar la seva família des d'Argentina i actualment són entre nosaltres.

Potser aquelles cartes, que començaven: Estimada família: nosaltres ens trobem bé de salut ADG, foren el principi de l'afició per escriure, i a la padrina i Argentina, els vaig dedicar molts temes.

Un agraïment als meus germans que no s'han oposat a que llegís en públic temes relacionats amb la nostra mare i amb la nostra família.

LA MEVA ROSA

Tinc una rosa clavada
ben al mig del meu cor
a la nit jo l'abraço
i sento la seva olor.
Llavors és quan somio
i escolto un suau trontoll
d'aquella cadira de balca
on hi feia el primer son.
Aleshores desperto,
m'oblido d'aquest món!
torna la flaire de casa
fragàncies de bressol.
Gravat amb tinta i ploma
vaig declarar-li l'amor
el pergamí van portar-lo
lluny a terres del sud.
Fou a Granada on va sorgir
tan delicada llavor
i a Catalunya on reposen
les fulles de tan bella flor.

Ma Carmen Palma 2013

MI YEGUA

Un collar de cascabeles
llevaba mi yegua al cuello
con sus andares tan bellos
parecían música de ángeles.
No había adorno más bello
cosido con tanto anhelo,
lezná, punzón, guita
materiales, para arreos.
Yegua, pinta y hermosa,
caminaba tan preciosa,
por las calles y las plazas.
Por las noches yo cogía
trapo y vinagre caliente
y los clavos relucían.

Manel ^(70 anys) Ripoll i Jorquera

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

Lo de les maquetes. Maquetes de Sant Amanç, Santa Bàrbara, Sant Just i Pastor, Sant Pere S'estronques.

Quants anys hi ha dedicat?

7 anys.

Com va començar a aficionar-s'hi?

Al 2000, quan vaig plegar de treballar volia pintar però les pedres i els arbres no em sortien gaire naturals. Així vaig decidir treballar amb pedres i arbres que són la realitat i tal com són. Els dintres de les esglésies no els podia pintar i ara els puc fer.

Ara començo amb les façanes, cases, cels i rius pintats. Així hi tenim la pintura com a novetat. Miraré si queda bé. Si queda bé aprendré a pintar, si queda tot bé vull que sigui tot meu. Pintat i tot.

St. Pere Sestronques.

Sta. Bàrbara.
Darrere.

Hi va haver alguna persona que el va ajudar i motivar en els seus inicis?

No.

Com planifica la feina i la tècnica pel desenvolupament de cada obra?

Igual com si fessis de paleta. S'ha de començar al revés: primer el dintre i després les parets i el teulat.

Com li vénen les idees per decidir fer una determinada obra?

Jo només penso en fer totes les esglésies de La vall de les Esglésies. Si l'Ajuntament d'Anglès m'hagués deixat puesto ja estarien fetes.

Com ha anat millorant professionalment? Com ha tingut notables avenços?

Cada vegada veus coses que veus que ho has fet millor. Sempre es veuen coses que millores. Inclús començant per un altre costat et surt millor.

Quines habilitats i actituds cal tenir per fer aquests treballs tan artesanals?

Afició, paciència, conèixer els materials, de què són fets. Si en el model hi ha pedra s'ha de fer de pedra i si és remolinat, remolinat, si a la realitat hi ha un totxo... Tallar vidres, fer les portes i finestres.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

Localment.

Què necessitaria perquè ho fos més?

Exposar-ho a més puestos. L'any vinent a fires. Deuria tenir-ho a Internet però no tinc ni Internet, ni rellotge, ni mòbil.

Consta degudament descrita en arxius i biblioteques?

No.

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines conclusions n'ha tret de tot el procés?

Sí. Ara, després de les festes de Nadal ja aniran al museu d'aquí Anglès.

Sta. Bàrbara .Davant.

Sant Just i Pastor.

Està satisfet de les peticions que té per poder-la visitar o per exposar?

Sí. Sempre tindria feina.

Quins fets li han donat més satisfacció?

Exposar arreu. En les exposicions jo no dic que ho fet tot jo. Jo escolto el que diu la gent. Si dic que ho he fet jo diran que és maco.

És o ha estat model o ensenyant d'algu?

No. Ha de ser una persona una mica gran perquè es manegen eines un xic perilloses.

On li agradaria tenir la seva obra? Com?

En el museu serà un bon lloc. Hi ve molta gent. M'agrada que ho vegi molta gent. Dies enrere a Vilobí va ésser impressionant. Moltíssima gent.

Quins projectes té de cara al futur?

Anar-ne fent més. La primera que faré serà Sant Julià. Tinc pendent una exposició al

St. Amanç.

St. Pere Sestronques.

col·legi d'arquitectes de Girona, una a Vic o Sant Hilari. Faré una casa. Ja estic cansat de tantes pedres de les esglésies.

Li agradaria figurar en els mitjans de comunicació de les noves tecnologies?

M'agradaria ensenyar i veure què fan els altres.

St. Pere Sestronques.

St. Amanç.

Lluís Sarsanedes

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

És molt simple. No sé perquè m'he mogut en aquest món artístic. A casa hi ha la meva germana artista i també la que més s'hi ha apropiat ha estat la meva mare.

Com va començar a aficionar-s'hi?

Inici: tinc una facilitat amb els colors i predisposició amb grisos, blancs i negres. Amb la meva mare i, al no tenir pissarra, escrivíem en la cendra de la vora del foc i les lletres tenien que quedar deformades o partides pel mig. A partir d'aquí vaig començar a pintar i dibuixar amb tinta xina, llapis i carbó. Algú va veure que això era

interessant i que calia que algun professional ho veiés. Vaig anar a Belles Arts a Olot per aprendre a pintar. Els dissabtes i diumenges els passava amb el mestre Colomer i anàvem a veure pintors, exposicions.

Durant aquets últims temps no he tingut una continuïtat però he anat fent murals i escultures. He anat canviant: dibuixos, carbó, tinta xina, olis, acrílics, diferents ciments i alguna cosa de metall. També cal dir lo dels murals, ciments amb pigments, massissos, motlles i contramotlles.

Quants anys hi ha dedicat?

Des de tenir l'inici de dibuixar en la cendra i a partir dels quinze anys.

LLiurament d'un ciri Pasqual decorat per a la Sagrada Família. Lluís Sarsanedes i el rector de la Sagrada Família.

Pintura a l'oli treballat amb espàtula.

Com planifica la feina i la tècnica pel desenvolupament de cada obra?

El tenir una petita empresa absorbeix molt. Necessites estar tranquil. Sempre busco un moment. Ho necessito. Buscar coses noves ho necessito sempre.

Com li vénen les idees per decidir fer una determinada obra?

La natura i el que m'envolta és font d'inspiració. Els dies humits, grisos, plujosos, dies assoleiats amb les seves ombres, els capvespres càlids i encalitzats. Els canvis de color nets quan ha acabat de ploure ens donen una gran varietat de colors i tonali-

tats que cal mirar. Cal observar molt atentament obrint molt els ulls o potser poc, per veure la immensitat de verds que ens regala aquesta nostra terra estimada. Cada dia aprens de la gent i de la natura. Després cal fer-ho.

A vegades ve una idea i necessito dibuixar, encara que sigui deixant anar el llapis. Tot sol ja comença a donar forma.

Com ha anat millorant professionalment? Com ha tingut notables avenços?

No sóc qui per dir que he tingut notables avenços. He fet un gran treball de mini format que no l'he exposat. Sí que he trobat una millora i facilitat en el traç. Moltes vegades es podrien fer exposicions de coses petites. No tot ha de ser gran per exposar. Un petit paper. Cal perdre la por i es poden fer filigranes. És igual d'interessant un dibuix fet amb un llapis com una gran tela. Amb petit format experimento més del que sembla. Costa però es pot perdre la por de pintar així.

Quines habilitats i actituds cal tenir per fer aquests treballs tan artesanals?

Principalment: estimar tot el que t'envolta i respecte. Tant a persones com a animals i a tota la natura.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

No és coneguda. Et seré franc. Prefereixo passar desapercbut. No sóc jo qui té que dir que sóc un artista. He fallat per no exposar més. No vaig darrere la gent per

vendre-li un quadre. Penso que primer és l'art i després la part comercial.

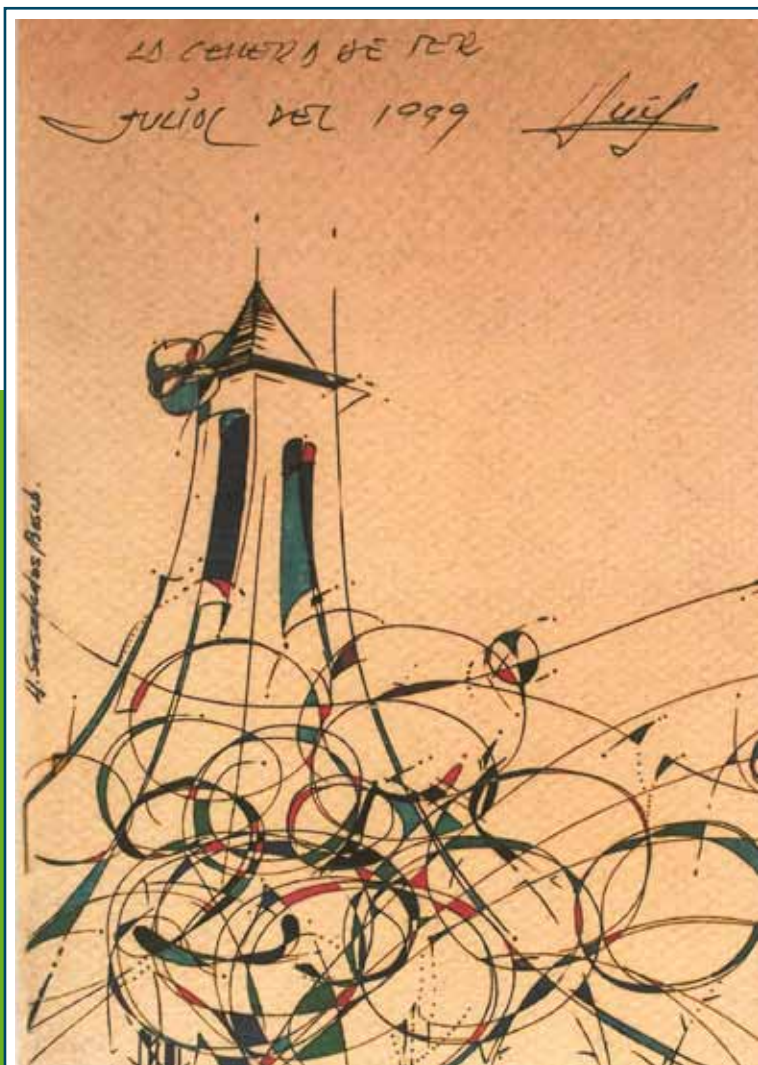
Què necessitaria perquè ho fos més?

Necessitaria fer-ne més difusió tant pel que fa a la televisió, premsa, crítics d'art com a partir de les exposicions.

Consta degudament descrita en arxius i biblioteques?

No consta. Solament alguna cosa d'història a La Celler. Per lo del ciri Pasqual de Mossèn Cinto Verdaguer i lo de la Sagrada Família es varen fer fulletons que pot ser que estiguin guardats en algun lloc. Pel que vaig fer per les hores de la pau a Girona (Guerra Iraq).

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines

conclusions n'ha tret de tot el procés?

Fer exposicions: sí.
Deixar-ho en dipòsit: no.

Està satisfet de les peticions que té per poder-la visitar o per exposar?

No estic content ni descontent.

Quins fets li han donat més satisfacció?

Disfruto molt amb tot el que faig. La satisfacció és que he estat útil. És una etapa de la meua vida i me l'estimo molt. Hi ha molta gent que està agraïda de lo que he transmès.

És o ha estat model o ensenyant d'algú?

Sí. Molt. He ensenyat pintura, dibuix...he entès tan bé el tipus d'escultura de motllo i contramotllo que l'he pogut ensenyar molt bé. No és res de nou però cal perdre moltes hores i xafar molt material.

On li agradaria tenir la seva obra? Com?

Pot estar en molts llocs però en un lloc que la respectin, un lloc que sigui més visitat,

com en el museu comarcal. Que crítics del món de l'art diguessin on me toca tenir-la. També és molt important saber-ho presentar a l'espectador.

Quins projectes té de cara al futur?

Poder seguir treballant. Treball de recerca. Els quadres de nou estil per Castelló d'Empúries. Cada un pinta amb el que se sent més bé. Vaig al darrere d'expressar el mateix amb la meitat de pinzellades, és un estudi per anar-me trobant amb el que busco. Necessito fer i necessito provar coses. Lo de quadres o els murals que he fet sempre han estat amb formes molt suaus. He fet obres que han despertat idees molt interessants inclús en el món de l'interiorisme.

Té clar que la societat valora molt la seva feina?

Jo crec que sí. He tingut comentaris de molta gent que educadament m'ha escridassat perquè no he fet més treball o més art.

Li agradaria figurar en els mitjans de comunicació de les noves tecnologies?

Sí.

Àngel Soler i Codina

(76 anys)

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

Treballs artesanals de fusta. Les creus (la d'Amer, la de Sant Just i la de Santa Brígida), cadenes, rellotges, escultures, el burro, molt. Es pot veure en el meu taller.

Quants anys hi ha dedicat?

Una cosa que ho porto de tota la vida. Tinc un bastó que el vaig fer als 13 anys. Els meus col·legis han estat d'anar a guardar bestiar. No m'ha agradat mai l'escola.

Vaig anar a exposar a Viladrau en una sala i va tenir molta acceptació. És un dels llocs que m'agradaria tornar a exposar.

Com va començar a aficionar-s'hi?

Al començar a treballar a les aigües mitja jornada, vaig anar començant. Ho tenia que fer sense eines.

Hi va haver alguna persona que el va ajudar i motivar en els seus inicis?

No. A vegades et donen alguna idea. Pel Sant Crist de l'església d'Amer en Francesc Colell de Moblidor i el Mossèn Ramon de La Cellerà varen donar un bon suport. Jo no sóc tallista però he ajudat a acabar moltes coses de fusta. En cap cas he tocat diners. Són cedit.

Com li vénen les idees per decidir fer una determinada obra?

La nit que no saps dormir. Quan feia el Sant Crist hi havia nits que no dormia. El d'Amer era una responsabilitat. El gran esforç i els mals de cap.

Com ha anat millorant professionalment? Com ha tingut notables avenços?

A mesura que vas fent coses vas millorant i quan les has fet diu: això ho podies haver fet d'una altra manera.

Bon maneig de les eines. Sóc esquerrà. Conèixer les fustes. Segons el que vols fer has de saber quina fusta has d'agafar. La fusta s'ha d'agafar pel costat que toca, com un picapedrer que veu per on pot trencar la pedra. Si agafes fusta verda es pot esquerdar. Pel Sant Crist d'Amer tenia que ser molt seca perquè tenia que ser encolada i corria el risc d'obrir-se.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

No. Potser no he sabut ensenyar-la massa. El meu desig ha sigut poder-la deixar en algun lloc com a un museu.

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines conclusions n'ha tret de tot el procés?

Els ajuntaments no han demanat res. Ho he tingut de buscar-ho sempre jo si he volgut fer una exposició.

Estic satisfet de la gent que demana per veure-ho. M'agrada ensenyar-ho.

Quins fets li han donat més satisfacció?

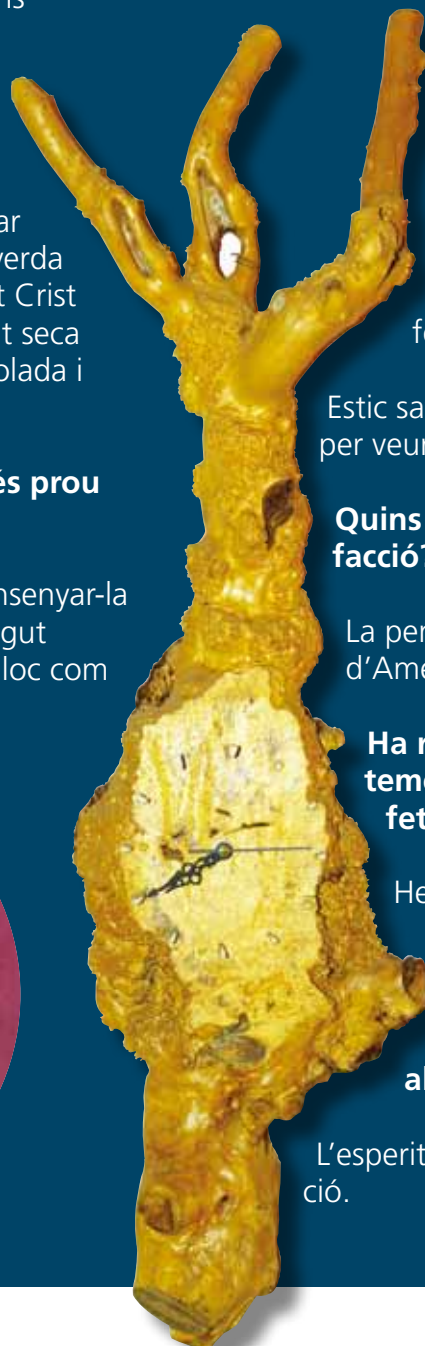
La penjada de la creu a l'església d'Amer.

Ha regalat? Sense entrar en temes personals, per què ho ha fet?

He regalat a la família. També he regalat les creus d'Amer, Santa Brígida i Sants Just i Pastor.

Quins projectes té de cara al futur?

L'esperit hi és, però cal trobar la inspiració.

Joan Vilalta

(83 anys)

Pot descriure i comentar el conjunt de la seva obra?

Tot lo dels fòssils i monedes.

Quants anys hi ha dedicat?

Molts anys. Quan la mainada tenia cinc anys...i el bomber ja en té 51. Hi havia el mestre Palau. El dimecres amb la burra baixaven al mercat i de passada em baixaven els fòssils. La casa en deien a can Llapart.

Tot els fòssils són rentats amb sulfamat.
N'hi ha de Sant Roc, Santa Elena, El Far,
Tavertet, Sant Julià de Vilatorrada, Sau, Santa
Brígida, Folgueroles, un de Rússia, un del
Perú i un de Santo Domingo.

Com va començar a aficionar-s'hi?

Anàvem a bosc, fèiem carbó, vàrem
arrencar moltes oliveres, vàrem veure que
hi havia rocs petits, un va dir que eren
fòssils. Amb deu minuts feia un sac de
fòssils. Llavors la gent no els buscava.

Encara vull anar a buscar un sac que no
em va cabre a la bossa.

Vàrem anar tres dies a Morella. Una
pastora ens va dir que n'hi havien en
aquella mola d'allà (de la muntanya en
diuen mola). També vàrem anar a Arbós.
Només hi havia caragolines petites.

A Sant Roc hi ha diners del dimoni per
fer el truc, ho va dir un frare. També hi
ha tombes. Ja hi han vingut els de Girona
però varen trobar altres coses més a

prop i les varen deixar córrer. Una mossa d'Anglès era mestra i va trobar ceràmica. A Sant Roc no n'hi ha de fòssils però vàrem trobar aquest dintre d'una pedra (l'ensenya).

Aquest és de Sant Martí a sota d'un cirerer. És més fluixet. No és tan pedra. Enlloc més he trobat una cosa com aquesta.

A la torre fa rost i quan plou surten, es veuen i amb el cabic els has d'arrencar xorrencar. Jo en tinc dos de cabics. Després salfumant i un cop han acabat de bullir posar-los al sol.

Creu que la seva obra és prou coneguda?

Conegut per aquí. Han vingut dels instituts i mestres d'Anglès i d'aquí.

A La Celler, aquell en Bonmatí, que treia marmol del pasteral, va trobar un peix i el va donar al de la gasolinera.

Ha volgut fer convenis amb ajuntaments o altres entitats per fer exposicions, deixar-la en dipòsit, etc? Quines conclusions n'ha tret de tot el procés?

35 anys fent botifarres. Em vaig vendre la casa del C. Pedreguet i els vaig dir als de l'Ajuntament: tinc fòssils, els venc per 30.000 pessetes. Els varen tenir dos anys en un magatzem. Jo els vaig dir: o els pagueu o me'ls emporto.

Varen donar excuses comptables. No els varen acceptar ni a canvi d'una plusvàlua. Després de tot, quan vaig obrir la caixa i vaig veure tot allò vaig pensar: mare de Déu què hauries fet!. Això deuria estar al museu d'aquí Amer. Ja ho tenien i no ho varen aprofitar. Com veus estan aquí a casa.

Està satisfet de les peticions que té per poder-la visitar o per exposar?

Estic content de les visites. Als mestres els dic que vinguin aquí a tirar fotos. Mentre estigui viu això no surt d'aquí, ni fòssils ni monedes. Quan sigui mort que en facin el que vulguin. Em sap greu per la punta de llança, que se la varen emportar.

Ha regalat? Sense entrar en temes personals, per què ho ha fet?

No. A la mainada, els petits. Els més macos són aquí. Marxen contents!

Col·lecció formació psicoestètica per a dirigents i ciutadans catalans pel futur.

Títols apareguts:

Nova imatge de la demarcació Ter-Brugent.

Psicoestètica-Psychoaesthetics.

Per una òptima renovació pedagògica. Aplicació de la ciència psicoestètica.

Assessorament psicoestètic.

New image of the demarcation Ter-Brugent.

Temps de canvis. Temps de recerca d'orientacions cristianes.

Nous temps, nous valors. Psicoestètica.

Questionaris per refinament professional de professors, assessors i congressistes.

La vall de les Esglésies.

Interpretació psicoestètica de transmissions de coneixement en el període 1980-2012.

Mostra qui ets

Elaborem recursos de comunicació.

Per a una imatge personalitzada del teu negoci.

Amb tot un equip de professionals i de forma artesanal: guions estudiats i disseny personalitzat.

Novedosa culturització pels nous temps.

Adapta la teva imatge en el present per aconseguir un nou futur.

Pere Masó (pmaso2@xtec.cat)

Bar - Restaurant **Can Quer**

Gaudeix d'una autèntica cuina casolana elaborada amb els millors productes de temporada.

A la zona del restaurant podràs tastar el nostre menú diari.

A la zona bar oferim la nostra especialitat: esmorzars de forquilla.

Oferim menú personalitzat per grups.

A la zona infantil els més petits es poden distreure jugant.

Connexió wifi oberta a totes les sales.

Crta. Girona-Olot, 3
17166 El Pasteral
La Celler de Ter. Girona

Tel **972 42 17 15**
restaurant@canquer.com
www.canquer.com